

“Hazır Bilgi” serisi nedir, nasıl çalışır?

Bilgi, bugün internet marifetiyle büyük bir hızla yayılıyor. Biz okurken güncellenen ansiklopediler, dergiler var. Hangi yazı, ne kadar okunuyor belli. Eskisi gibi şişirme yazarların nesli tükeniyor. Bunun kötü yanları da var muhakkak. Her şeyden önce, insanları “daha kısa okumaya” sevk ediyor. 140 karaktere felsefe sığdırabilen meşhurlar peydah oldu. Bir süre sonra akademik bilgiyle kolay tüketilir, hazır bilgi arasındaki uçurum iyice açılacak.

Ancak insanlığın her durumda kaliteli, güvenilir hazır bilgiye ihtiyacı var. Bugüne kadar memleket sınırlarından içeri sadece çeviri yoluyla giren yahut çeviri kokan hazır bilgi, doğal olarak “buraların” olamadı. Hazır yerli bilgi depoları olarak Google kurcalayıp, Vikipedi, Ekşisözlük diye sayıp bolca tıkladıklarımız da, konuyu kitaplık mertebesine getiremiyor. Uzun lafın kısası bütün yollar “güvenilir, titizlikle hazırlanmış bir kolay¹ ve yerli bilgi deposu” ihtiyacına çıkıyor. Ağaçkakan Yayınları’nın “Hazır Bilgi” serisinin varlığının ana sebebi de bu.

¹ Kolay dediysek, okuması kolay!

100

NE OLACAK BU MEMLEKETİN HALİ?

101 Kişi Anlattı

HAZIR BİLGİ SERİSİ - 7

Metin Solmaz 1969'da doğdu, Ankara'da büyüdü. Muhtelif üniversite-lerde okudu, bitirmedi. Çıkışından batısına kadar dört sene, Ankara Radyo Arkadaş'taydı. 1990 yılından bu yana yazılı basında ve bazı internet sitelerinde yazıyor. Siberalem.com, Idefix.com ve Uzuncorap.com kurucularındandır.

1992'de *Kenardaki Milyonerler* (Korsan Yayınları), 1994'te *Rock Sözlüğü* (Pan Yayıncılık), 1996'da *Türkiye'de Pop Müzik* (Pan Yayıncılık), 2015'te *Türkiye'ye Ait 100 Büyük Yanılgı* (Ağaçkakan Yayınları) ve yine 2015'te *Erken Adam Hikâyeleri* (Pan Yayıncılık) isimli kitapları yayımlandı.

2004 sonunda Overteam New Media'yı, 2010'da Overteam Yayınları'nı, 2015'te Ağaçkakan Yayınları'nı kurdu.

Facebook: MetSolmaz **Twitter:** @metinsolmaz **E-posta:** metin@solmaz.net

100 Ne Olacak Bu Memleketin Hali?

Metin Solmaz

Hazır Bilgi Serisi - 7

Dizi danışmanı: Tolga Arvas

Dizi tasarımı: Vecdi Özkan

Kitap ve kapak tasarımı: Bilal Lekesiz

Son okuma: Fatma Tulum

Birinci Basım: Haziran 2016, İstanbul (3.000 adet)

ISBN —

Sertifika No: 32278

© 2016, Ağaçkakan Yayınları

Bu kitabın yayın hakları Ağaçkakan Yayınları'na aittir. Kitabın tamamı veya bir bölümü hiçbir biçimde çoğaltılamaz, dağıtılamaz, yeniden elde edilmek üzere saklanamaz.

Ağaçkakan Yayınları

Şahkulu Mah, İstiklal Caddesi,

Hıdivyal Palas No: 231 K: 4 Oda: 70

34421 Beyoğlu, İstanbul

Tel: (212) 252 74 25

Faks: (212) 252 74 28

E-posta: biz@agackakan.org

www.agackakan.org

Dağıtım: Punto Kitap

www.puntokitap.com

Baskı: Acar Basım ve Cilt San. Tic. A.Ş.

Sertifika No: 11957

www.acar-group.com

100

★ NE OLACAK ★

BU MEMLEKETİN HALİ?

HAZIR BİLGİ SERİSİ - 7

Metin Solmaz

*Güzel oğullarım Ali İlyas ve Samed Dünya'ya.
Daha nazik ve mutlu bir Türkiye'de
yaşamaları umuduyla...*

İçindekiler

Başlarken	13
Murat Toklucu - Memleket bir dönme dolap.....	17
Oya Baydar - Bakayım bir falına bu memleketin	20
Alper Gencer - Sobada kestane	22
Erdoğan Özmen - Narsizm.....	25
Zeynep Miraç - Bal tutan, devletin malını yiyen, gemisini yürütene sözümüz var!	27
Hürrem Sönmez - Mazi kalbimde yaradır.....	29
Aydan Çelik - Trafalgar'da yatan abi.. ..	31
Çerkes Karadağ - Gözaltı.....	34
Halil Turhanlı - Karamsar ama umutluyum.....	36
Taner Öngür - İyi olacak inşallah, maşallah hocam... ..	38
Ahmet Çiğdem - Minör bir karşılık için.....	41
Ahmet Nezihi Turan - Yine de aşağıdan yukarıya.....	43
Görkem Yeltan - Ormanda bir gün	45
Hamdi Can Tuncer - Deliryum tremens.....	47
Korhan Özyıldız - Bu oyunu kim bozar?.....	49
Salih Zeki Tombak - Her yer güzellik olacak.....	50
Gökhan Akçura - Kedim çok mutlu	53
Serdar Kuzuluoğlu - Doğu'ya giden bir gemide Batı'ya koşmak.....	55
Ayşe Çavdar - Biz nasıl istiyorsak öyle olacak.....	57
Melis Birder - Tavuklar ve aslanlar	59
Mehdi Shabani - Yut o tükürüğü mehdi.....	60
Süreyya Evren - Dümdüz olmazsa, hiç olmadığı kadar.....	64
Metin Güçlü - İllüzyon hayatlar.....	65
Nevzat Sayın - Memleket ahvali.....	66
Nalan Yırtmaç - İsimsiz.....	68

Gürcan Öztürk - Memleketten bir tek isteğim var: Barış.....	70
Tunç Küçükaslan / Kaan Güvercin - Ne mi olacak bu memleketin hali?.....	72
Evren Balta - Hep aynı cehennem, hep aynı cennet....	73
Hilmi Tezgör - Memleketi kendimizden çaldık.....	75
Ahmet Büke - Çare: Merkez Komite.....	76
İnan Temelkuran - Yerde ekmek görünce öpüp yukarı koymak... ..	78
Ali Akay - Akla ulaşmak!	80
Haşmet Topaloğlu - Daha iyi günlerde	84
Zeki Coşkun - Ahval üzerine muhabbet	86
Ceren Oykut - Tarif.....	88
Murat Meriç - Bu kara günler geçecek	90
Emre Gençer - Türkiye'nin parlak geleceği.....	92
Gözde Demirbilek / Kaos GL - Hayat iyi ki devam ediyor.....	95
Sibel Yerdeniz, Nasıl hayal ediyorsak öyle olacak	97
Bekir Ağırdir - Üç senaryo	100
Alper Fidaner - My smoking area	102
Bağış Erten - Yaptıklarımız, yapacaklarımızın garantisidir!.....	104
Mehmed Said Aydın - Olmuştu, oldu, oluyor.....	107
Ahmet Tulgar - Toplum olmanın yolları.....	109
Ümit Kıvanç - Muhabire veda.....	113
Maya Arakon - Kuruğunu kovalayan kedi.....	114
Ulaş Tol / Mehmet Ali Çalışkan - Geleceğe kaçışın eleştirisi: Kapalı cemaatler, mahalleler ve müzakere.....	116
Engin Öncüoğlu - Dünyanın merkezinde olduğuna iman etmiş insanların memleketi.....	120
Ömer Madra - Sadece memleketin mi?.....	122
Özcan Yüksek - Parkta bir devrim.....	124
Emrah Ablak - Vatandaşa sorduk.....	127
Mehmet Demir - Bin çiçekli kumaşı yeniden örmedikçe huzur yok bize.....	128
Avi Haligua - Hadi baba gene yap.....	131

Yörük Kurtaran - Ben sana ezbere iş görme demedim mi?.....	134
Murat Beşer - Saat 12'ye beş kala... ..	136
Şenay Aydemir - Tanrım bu bir rüya olmasın?.....	138
İmran Ayata - Yeter.....	140
Baba Zula - Âşıkların sözü kalır.....	142
Sarp Keskiner - Asaf Halet Çelebi, ayırık otu ve salyangozlar	144
Ebru Çapa - İyi demek âdettenmiş, siz nasılsınız?.....	146
Şafak Tanrıverdi - N'olacak be abi?.....	148
Jaklin Çelik - Kimbilir?.....	150
Vedat Yıldırım - Memleketimden tiradlar.....	151
Rauf Kösemen - Memleketin hangi hâli?.....	154
Nevin Sungur - Geç kalmış bir soru... ..	158
Serdar Ateşer - Personal think tank.....	160
Ayşegül Sönmez - Parça parça.....	162
Çiğdem Mater - Acele etmemiz lazım.....	164
N. Ekrem Düzen - Her şey o şey değil de başka bir şeyken.....	166
Tan Oral - İyi olur inşallah!.....	169
Yaşar Safkan - Henüz dibe vurabilmiş değiliz!.....	170
Arzu Çur - Kesilmiş ağacın budak olur vereceği nafaka	171
Naim Dilmener - Her şey mümkün.....	173
Vefa Zat - Anason kokulu kaygılar... ..	175
Ayça Örer - Şuradan bir kilo memleket tartar mısınız?	178
Haydar Ergülen - Ben de başkasına sordum	180
Deniz Koloğlu - Beklentisiz umut.....	182
Tarhan Gürhan - Memlekete gittim, döneceğim.....	184
Gaye Boralioğlu - Cennet-Ülke	185
Adnan Bostancıoğlu - Tablo karanlık.....	187
Alev Özkazanç - Memleket neresi?.....	190
İhsan Sezal - Zulmün payidar olduğu görülmemiştir.....	193
Zeynep Direk - Anlaşılmayı bekleyen şey geleceğimiz	195
Göray Karadut - Yanmazsak boğulacağız!	198
Aptulika - Ne oldu?	199

Haluk İnanıcı - Mahkemelerine hukuk gelmiş memleketimin.....	202
Çağla Öztekin - Final sorusu.....	206
Güven Gürkan Öztan - Direniş varsa umut vardır	209
Ahmet Coka - Çilingir.....	211
Raşit Çavaş - Ne olmayacak bu memleketin hali?.....	213
Kerem Altıparmak - Bu kriz nereye kadar taşınabilir?.....	216
Hediye Kaya - Ne için yaşıyoruz. ne olacak?.....	218
Gülüm İmrat - Ne olacak bu memleketin halcazı?.....	220
Bilge Selçuk - Aşağıdan yukarıya değişim	222
Gülen Kurt Öncel - Susukunluk sarmalı.....	226
Adem Erkoçak - “Memleket isterim”	228
Nefrin Tokyay - Ne olacak ‘Memleket’in bu hali?.....	230
Elif Doęan - Hep geliřmekte olan ilke.....	233
Sevan Nişanyan - Gelecek hep parlak kalacak.....	236
Meltem Tolunay - Olacak olan olmuş olanda gizlidir	239
Turgut Yüksel - Memlekete hoş geldiniz	243

Başlarken

Ağaçkakan Yayınları taze bir yayınevi. Neşeli kitaplar yayınlamayı tasarlayarak kurduk yayınevimizi. Fakat maalesef öyle bir zamanlama yapmışız ki çok kısa süre içinde ülke bambaşka bir yer oluverdi. Kuruluşumuzu memleket tarihinin muhtemelen en tedirgin dönemine isabet ettirmeyi başardık. Hep bir “Şimdi sırası mı?” iç sesiyle yapar olduk işimizi.

Durum budur diye sıkıcı kitaplar yayınlayacak değiliz elbette. Ama bu durumu içimize dert etmişken insanların gelecek tasavvuruna bir bakalım dedik. Herkesin kafasında en fazla dolanan sorulardan birisi olduğunu düşündüğümüz “Ne olacak bu memleketin hali?” sorusunu; okuyup yazan, çizen, fotoğraf hattâ film çeken insanlara sorduk. Elinizdeki kitap böyle çıktı ortaya. Üstelik sonuç, konunun sıkıcılığına rağmen, gayet renkli oldu bence.

Kitabın sahiplerine içerik konusunda elbette karışmadım. Lakin uzunluk konusunda çok sorun çıkardım. Metinlerin belirli bir uzunluğu geçmemesine özen göstermeye çalıştım. Kısıtlamaları unutup destan yazanlar oldu, onlardan kısaltmalarını rica ettim. Fakat yine de hedeflediğim ortalamaları tutturamadım. Çok değişik boylarda işler çıktı. Belki böylesi iyi de oldu. Ama tek suçu sözümü dinlemek olduğu için yazısı gönüllerinden geçenden kısa kalmışlara bir özür borçluyum.

“Ne olacak bu memleketin hali?” sorusu “rakı sofraları” aşığılamaları yüzünden hak etmediği bir biçimde itibar kaybetmiş bir soru aslında. Hak etmediği biçimde, çünkü her şeyden önce bu soruyu sormak ve dilediği ton ve biçimde tartışmak, soluk alıp veren herkesin hakkıdır. Kaldı ki parlamento, medya, üniversite gibi, bu soruya analitik cevaplar araması gereken yerlerin hali ortada.

Durum böyleyken rakı sofraları, parklar ve kıraathaneler bu konuda daha yaratıcı ortamlar sunabilir. Kimbilir belki elinizdeki kitabın bu güzel soru cümlesinin itibarına da bir faydası dokunur.

Şunu da ekleyeyim. Kitabı siyasî açıdan renklendirmeyi denedim. Fakat kutuplaşma başıma öyle sıkıntılar açtı ki vazgeçtim. Ve sonuçta isimleri bütünüyle keyfime göre seçtim. Bu kişilerin kendi alanlarında muteber, çevresinde ve ülkede samimiyetleriyle güven kazanmış, değişik üsluplardan isimler olmasına özen gösterdim. Sonuçta bebek bakıcısından astroloğa, ressamlardan mimarlara, avukatlara, akademisyenlere, yazarlara, şairlere, müzisyenlere, film yönetmenlerine derken enteresan isimlerden oluşan bir kombinasyon oldu.

Kişisel olarak en beğendiğim işin Nevzat Sayın'a ait resim olduğunu söylemeliyim. Turgut Yüksel iki sayfalık harikulade bir çizgiroman hazırladı. İstanbul'da yaşayan İranlı yönetmen Mehdi Shabani Farsça, Almanya'da yaşayan yazar İmran Ayata Almanca yazdı. Marsis'ten hemşerim ve kardeşim Korhan Özyıldız bu kitap için, evet sadece bu kitap için, stüdyoya girdi. Daha ne yapsın? Evet, kitapta filmler ve müzikler de var. Karekodlar marifetiyle dinleyebilir ve izleyebilirsiniz. Tek tek hikâyelerini anlatırsam bu yazı bir kitaba dönüşecek, ezcümle herkes pek bir özendi yaptığı işe.

Bir materyalist olarak kitaba bir astrolog yazısı ve haritası dahi koydum. Fakat kenara not edin, çocukluk arkadaşım, işini fazlasıyla ciddiye alan astrolog Meltem Tolunay Sözübir'in gelecek tasavvuru çok mantıklı. Yıllar sonra sayesinde kitabın ana haber bültenlerinde filan "Vay be, nasıl da taa o zaman söylemiş," diye başlayan bir rölanmanı olursa şaşırmayın.

Çocuklarımla Bir Milyon Ne Kadar Büyük? isimli kitabında bir küçük penguen olan Pipkin, bir milyonun ne kadar büyük olduğunu anlamak üzere yola çıkar. Kitap boyunca maceralar yaşar ve sonunda ancak çok büyük olduğuna karar verebilir.

Ben de bu kitaba başladığımdan beri 100'ün ne kadar büyük bir rakam olduğunu hesaplamaya çalışıyorum. Emin olduğum tek şey, çok büyük bir rakam oldu.

Geçen Aralık ayının başında bu kitaba başladığımda bir haftada on yazı kadar toplamıştım bile. Yazıları ben yazmadığıma göre bu kitabı hazırlamak ne kadar zor olabilirdi ki?

Çok zor olabilirmiş. Acayip acayip şeyler oldu. Şöyle söyleyeyim, yazı verecek arkadaşlarım arasında kalp krizi geçiren bile oldu. Güzel arkadaşım Kemal Kenan Ergen'e buradan sevgilerimi sunuyor, uzun ömürler diliyorum. İlk defa editörlük yapmıyorum. Üstelik elim de çabuktur. El kadar çocukken Çalıntı dergisine 40 küsur, hepsi de pek muteber, yazar bulmuştum birkaç haftada. Fakat ben bir projede bu kadar zorlandığımı hatırlamıyorum.

Bırakın yazıları, malzemeleri, prodüksiyonu, 100 kişinin titrlerini toplamak, "Size yazar mı diyeyim akademisyen mi?" demek bile büyük bir işmiş. Kaldı ki 100 kişi de değil. 100, kitabın üzerinde adı geçen rakam. Yaklaşık 120 kişinin emeği var bu kitabın üzerinde.

Bu kadar ağladım ki taa Aralık ayında bana yazı verenler, yazı yazdıklarını dahi unutanlar affeder beni belki...

Son olarak Ebru Çapa'ya, Haluk İnanıcı'ya, Engin Öncüoğlu'na, Tolga Arvas'a, arkadaşlıkları ve yardımseverliklerinden dolayı minnettarım. Sayelerinde bu kitap, daha güzel bir kitap oldu.

Metin Solmaz
Yahşi Yalı
Haziran 2016

★ 1 ★

MEMLEKET BİR DÖNME DOLAP

Murat Toklucu

[Araştırmacı, yazar]

*“Ne olacak bu memleketin hali? Biz böyle ilânihâye (sonsuzca kadar)
yüzümüz yerde mi gezeceğiz?”*
Tevfik Fikret [.]

Tarihçi Orhan Koloğlu, memleketin halinin ne olacağı sorusunun ilk kez 19. yüzyıl ortalarında, Osmanlı Devleti'nin “has-ta adam” ilan edilmesinden sonra sorulmaya başlandığını yazar.”

Gazeteci Oktay Akbal'a göre ise geçen yüzyılın buhranlı ilk on yılında revaçta olan soru erken Cumhuriyet döneminde unutulmuş, 2. Dünya Savaşı ve savaş sonrası yaşanan Sovyet korkusuna kadar da pek kimsenin aklına gelmemiştir.”

* Tevfik Fikret'in Keramet Salih Nigâr'a yazdığı 10 Aralık 1910 tarihli mektubundan. Keramet Salih Nigâr, *İnkilap Şairi Tevfik Fikret'in İzleri*, Kenan Matbaası, İstanbul, 1943.

** Orhan Koloğlu, *Hain'nâme*, Tarihçi Kitabevi, İstanbul, 2014.

*** Oktay Akbal, *80'lerde Bir Yazar-Günlük:4*, Can Yayınları, İstanbul, 1994.

Bu meşhur soru askerî darbeler tarihimizin önemli kavşaklarında da sık sık karşımıza çıkar. Yüzbaşılar Dünder Seyhan ve Orhan Kabibay, 1954 yılı sonbaharında bir pazar akşamı Tuzla Uçaksavar Topçu Okulu'nun gazinosunda sucuklu yumurta yerken “Ne olacak bu memleketin hali?” sorusu ortaya atılmış, konuşmanın iyice hararetlendiği bir noktada Seyhan, “Aksiyon gerekir,” deyip teşkilat kurmayı önerince iki yüzbaşı silahları üzerine yemin edip ordu içindeki ilk cuntanın temelini atmıştır. Yeni katılımlarla büyüyen ekip, 27 Mayıs 1960 darbesini hazırlayan çekirdek kadroyu oluşturacaktır*.

Soruya, 12 Mart 1971 darbesinde de rastlıyoruz. Ocak 1970’te Hava Kuvvetleri Komutanı Muhsin Batur, karargâhındaki 21 generali toplantıya çağırmış ve “Ne olacak bu memleketin hali?” sorusunu yanıtlamalarını istemiştir. Batur, konuşulanları rapor halinde MGK’ya sunarken ordu müdahalesinin sinyallerini de verir.

“Ne olacak bu memleketin hali?” ile darbeler ilişkisinden söz ederken gazeteci İlhami Soysal’ı unutmamak gerekir. Rahmetli Soysal hayatında iki kez “Ne Olacak Bu Memleketin Hali?” başlıklı yazı yazmıştır. İlki *Akşam*, ikincisi *Demokrat* gazetesinde çıkan bu yazıların tarihleri ilginçtir:

12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980. Soysal her iki darbeye de tutuklanıp, ilkinde 12, ikincisinde ise 14 ay hapis yattığı için bu soruyu uğursuz saymaya başlamıştır.

12 Eylül’den sonra, özellikle 90’lı yıllardan itibaren sorunun ciddiyetini yitirdiğini, karikatürize rakı masalarıyla özdeşleşmiş bir klişeye dönüştüğünü söyleyebiliriz. Zaten bir miktar zevzeklik de içeren “Ne olacak bu sosyal demokratların hali?”

---

* Dünder Seyhan, *Gölgedeki Adam*, Nurettin Uycan Matbaası, İstanbul, 1966.

Daha sonraları bu olayı aktaranlardan bazıları (örneğin Ali Sirmen) sucuklu yumurtanın yanında rakı olduğunu iddia eder ama Seyhan’ın anlattığı sahnede rakı yoktur.

ve “Ne olacak bu Fener’in hali?” versiyonları da bu dönemde ortaya çıkmıştır.

Muzaffer İzgü de *İsmail Adlı Kaplumbağa* (1993) öyküsünde, “Ne olacak bu memleketin hali?” diye düşündüğü için sürekli homurdanan ayı karakteri aracılığıyla sorunun düştüğü durumu ti’ye alır*.

Kendi yanıtıma gelince... Belki de memleketin ufku iyice kararıp bünyeleri umutsuzluk sardığı için yeniden akıllara düşmüş bu “tarihî” soruya verilecek öyküdeki ayıdan daha iyi bir yanııtım yok ne yazık ki. Ama memleketin ve üzerinde yaşayan bizlerin hem dünkü hem bugünkü hem de korkarım yakın gelecekteki halini tasvir ettiğini düşündüğüm, *Tercüman* gazetesinin 19 Şubat 1964 tarihli Tarsus mahreçli şu haberi de bir nevi yanııt olabilir:

“Gece saat 24’ten sonra mıntıkalarında devriye gezen iki bekçi bayram münasebetiyle kurulan lunaparkta habersiz olarak bindikleri dönme dolabın ani olarak dönmesi neticesinde yedi saat havada döner vaziyette kalmıştır. Sabah yarı baygın halde bulunan bekçiler hastaneye kaldırılmıştır”.

---

* Muzaffer İzgü, *Nasıl Baba Oldum*, Bilgi Yayınları, Ankara, 1993.

★ 2 ★

BAKAYIM BİR FALINA BU MEMLEKETİN

Oya Baydar

[Yazar]

Madem ki sordunuz, bakayım hele bir falına memleketin. Hadi bakalım, kaldıralım fincanı usulca, “neyse halin o çıksın falın” diyerek.

Ayol, çok mu kahve attınız cezveye, bu ne telve. Fincanın dibini geçtim, kenarları bile kapkara. Yüreği kabarmış ki ne kabarmış garibimin. Kabarmak da ne, çatladı çatlayacak. Bak şuradaki incecik çizgiyi görüyor musun, davul gibi kabarmış yüreğin içinden geçen; şu sağ tarafa doğru olanı? Fincanı ters tutuyorsun, senin sağın değil, haritanın sağı. O çizgide kopacak kıyamet, göremiyor musun? Bak şuradan işte! Kıl gibi ince, uzaktan gözlüksüz göremezsin.

Çizginin bir ucunda bir kalabalık var. Ya da... Dur hele; dağlar görüyorum, dağların arasında ateş mi desem, yangın mı desem... Dilim varmıyor yüreğimle gördüğümü söylemeye. Gel kulağına fısıldayayım da şeytanlar duymasın: Dağların arasından kan akıyor. Bak dikkatlice, kan nasıl da sızmaya başlamış o incecik çizgiden! Bir de öteki ucuna bak çizginin; yüksek yüksek binaları, şatoları, sarayları görüyor musun? Oo-

ooo... Bunlar da kim! Oturmuşlar bir masanın etrafına, aman Allahım! Kötü kötü şeyler söylüyorlar; öldürmek, yıkmak, temizlemek gibi şeyler. Hanelerden uzak olsun! Ağzımdan yel alsın.

Bak şurada bir yol görünüyor. Aydınlık bir yol ama iki yanında iki ejder çıkışı engellemeye çalışıyor. Aaaaaa... Bir haber var, minicik bir kuşun ağzında bir mektup. Hayırlar olsun, mektup yerini bulsun, aman ki kuşun tepesinde dolanan karaltı, gaddar bir avcı olmasın! Yangınlar görüyorum çepeçevre. Birileri ellerinde su kovalarıyla yangınları söndürmeye gidiyor. Bu da ne! Yılan mı desem, urgan mı desem, ayakları birbirlerine bağlanmış, adım atamıyorlar.

Hele bir de şu fincana bakalım. Fincan da kapkara. Akıtayım şöyle telveyi; tam ortada iğne topuzu kadar, aydınlık bir nokta var. Görmesi zor, dikkatli bakmak gerek. Oradan güneş doğacak haneye. Bir vakitte mi desem? Yok daha geç; belki iki, belki üç vakitte. Üç ay mı desem, üç yıl mı desem? 30 yıl dersem, fincan çatlar.

Sen yine de bana inanma. Kötü fallara inanmak kötülük getirir, yürekleri karartır. Yürekler kararınca insanlar da, memleketler de ölür. Yeni bir cezve sür ateşe, kahvesi az olsun, telve aydınlığı yenmesin, hayırlı fallar olsun.

★ 3 ★

SOBADA KESTANE

Alper Gencer
[Şair]

*“ab güzel ahmet abim benim
insan yaşadığı yere benzer”*
e. cansever

sırrı abi'ye...

*sınırları ihlal için dem alırsız güneşten
gün doğar ellerimizi ve yüzümüzü yıkarız
soba yanıyor kemiklerimizi sereriz ateşe
alacada oduna yürürüz soğukla karşılanmışsak*

sobada kestane gibidir bizim memleket
unutmak mümkün olsa gelmezdi hatırıma
ne ecdad ne kavrayış yarlayan tarlalarda
yemin ettik ve uyuduk sormayan oyunlarda
hepimiz çocukluğumuzun mahpuslarıyız
sokakta muhammed ali evde turşu ve perde
çocuk kaldıkça serde
şehri tozlayanların kabuslarıyız

*tauşanlar daęa kaçar
dağ tauşana süt verir taş memelerinden
dađdan daęa dađılan havuçlar da boy verir
gemi'yi çakan marangoz nub'la orada poz verir*

herkes soğuk bastırınca korkuyor olacaklardan
uykunun boynunda acı acı çalan alarmların ardına düşen iz
kadınların kabuklarında moraran kelebekler
-evet biz ölürken de maalesef pek romantik değiliz-
her gün bir defa daha güneşi karşılamının gerekçeli şiddeti
çoęalan çimentoya karılan gelecek hayaleti
arza değmemiştir daha yemiş, yiyen ve yiyecek olan
aynı anda kestaneyi yumurtayı ve domatesi
azalan azaldı
bileklere kilitleri giydirdiler
eller gün be gün güçlenen kuklaların gövdesi
parmakların tasarlanmış raksıdır artık sokaklarda böğüren
ha avludaki kömür
ha çoęunlukçu demokrasi

sobaya odun gerek kestaneye od
yaęmur dahi büyük hazzın kuyusunda durudur
ıslanmıyor iğde bir türlü pişmiyor kestone
pas tutsun için baltaların bursa demiri
kaslar eriyip aksın diye zeytinliklerde
haraç yiyen bir usulün çatlamış nüvesinde
-ah ne yapsın!- insan doğduğu yere gömülmek istiyor yine de

*ah güzel sırrı abim benim
insan suyunu içtięi yere benziyor
gökten tulumba çıkaran büyük bir gönüle benziyor insan
kulesiz ve kimsesiz bir kovana belki arı değil
değil inanın boyunduruğunda kılıç kuşanan değil*

*gece olur kuşlar boşaltırlar gökyüzünü
kaşıklarda muhabbet can gözüyle ballanır
beşiklerde bebeler ne de güzel sallanır
sen çok iyi bilirsin sırrı abi
ana feryad edince ev durmadan sallanır*

bir kestane olarak yenmenin şartları:

bir - kabuğu çizdirmeye iman etmek
iki - hayatı ve ilhamı tutan ateşe iman etmek
üç - pişmeye ve pişerken çıtırdamaya iman etmek
dört - iki ciğer dolumluluğu kokmaya iman etmek
beş - kabuğun bir ölümle kırılmasına iman etmek
altı - afiyetle lezzetle yenmeye iman etmektir

sobaya iman şirk
oduna iman dert
sıcağa iman mert getirir soğuğa
ama yanına kimse uğramasa da soğuk
ikrarım beyaz deyip hazırdır karlamaya

ahalimiz kestane peşinde koştura dursun
sobalardan aşk konuşmanın devri sürüyor hâlâ
kestane kanatlı bir aşık gibi
sabahın köründe yakılan sıcak sobalara konuyor
o dakika şarkılar başlıyor tavşanlı dağlarda
bitmeyen şarkılar sodalarda ve limonlarda
duyuyoruz bıçkın bir zarlayış var tavlalarda
katmanlaşan bir yürüyüş sağlarda sollarda ortalarda
ah bu kuşlar ne de güzel konuyor şu dallarda

*insan yaşayamadığı yere de benziyor sırrı abi
cennetimde can sesleri*